

De Nederlandse industrie

De Nederlandse industrie profiteert van de gestegen export en het herstel van de binnenlandse vraag, en van de groei van de investeringen in andere sectoren. Daarnaast neemt de werkgelegenheid in de branche toe en bieden ontwikkelingen als verduurzaming en digitalisering mogelijkheden. Kortom, de Nederlandse industrie draait weer goed mee. Tegelijkertijd zien we dat de internationale concurrentie toeneemt en dat afnemers veeleisender zijn geworden. Andere potentiële bedreigingen zijn een tekort aan technische talenten en protectionisme op buitenlandse markten. Om de opgaande trend door te trekken, zal de branche zich dan ook moeten richten op innovatie, ontwikkeling en samenwerking.

Verwachtingen in de industrie

Omzet en winst

Het vertrouwen van ondernemers in de industrie vertaalt zich in positieve verwachtingen voor zowel de omzet als de winst. Voor de komende twaalf maanden rekenen zij op een omzetstijging van 9,2% en een winstgroei van maar liefst 11,5% (versus 1,2% een jaar eerder).

De verwachte omzetgroei blijft iets achter bij het mkb-gemiddelde (+10,1%), maar de winstprognose ligt hier duidelijk boven (+9,1%).

Kosten

De personeelskosten nemen in de industrie naar verwachting behoorlijk toe (+4,9% ten opzichte van een heel bescheiden groeiverwachting een jaar eerder). Dit cijfer ligt hoger dan het mkb-gemiddelde. Er komen in de branche veel nieuwe banen bij, maar industriële ondernemers blijven het erg moeilijk vinden om het juiste personeel aan te trekken (zie Kansen en bedreigingen).

Industriële bedrijven schatten dat de inkoopwaarde in de komende twaalf maanden met iets

meer dan 3% zal toenemen. Dit is in lijn met het mkb-gemiddelde.

Kansen en bedreigingen

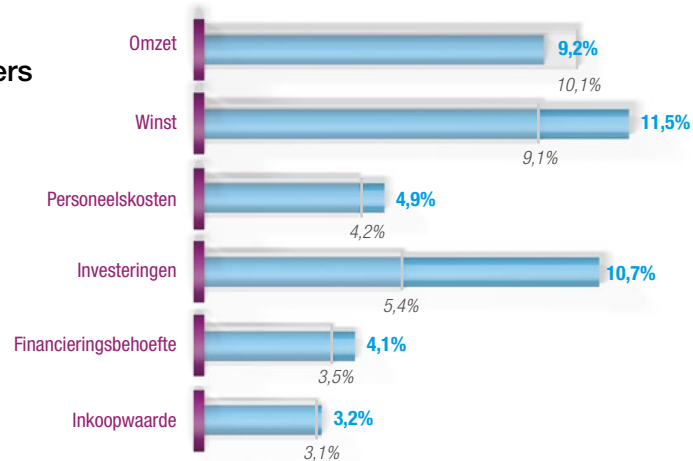
Industriële ondernemers zien de economische ontwikkelingen als belangrijkste kans (genoemd door ruim 52% van de respondenten) voor hun bedrijf. Niet zo gek, want als de economie verder aantrekt, neemt de vraag naar industriële producten doorgaans verder toe. Daarnaast stuurt de industrie sterk op technologische ontwikkelingen en efficiënter werken (beide genoemd door bijna 35%). Dit laatste hangt nauw samen met wat meer dan de helft van de ondernemers in deze branche als belangrijkste uitdaging zien: het aantrekken van gekwalificeerde medewerkers. De vraag is groter dan het aanbod, waarbij technisch geschoold personeel ook nog vaak kiest voor andere branches dan de industrie. Er lijkt vooral een tekort aan hoger opgeleid personeel te ontstaan.

Een tweede belangrijke bedreiging zijn overheidsmaatregelen (genoemd door ruim 39% van de respondenten), bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en het

Financiële verwachtingen van industriële ondernemers

(komende 12 maanden)

- Percentage industrie
- Mkb-gemiddelde

beperken van de uitstoot van broeikasgassen. Dit maakt innovatie een nog belangrijker agendapunt.

KPI's

Ruim driekwart van de industriële ondernemers (76,2%) ziet de omzet per fte en het aantal afnemers als de belangrijkste stuurinformatie. Ook het totaal aantal afnemers scoort hier hoog: 76% van de ondernemers ziet dit als een kritische succesfactor.

Gezondheid en financiering

Kredietwaardigheid

In de industrie is het percentage ondernemingen dat aan al de financiële verplichtingen kan voldoen (een PD-rating lager dan 1) licht afgenomen: van 76,4% in 2015 naar 75,5% in 2016. Dit is iets lager dan het mkb-gemiddelde (78,7%). Tegelijkertijd is het aantal industriële bedrijven in de risicozone (PD-rating hoger dan 3) gedaald van ruim 13% in 2015 naar 9,8% in 2016.

Investerings

Het investeringssaldo (de investeringen in vaste activa minus het desinvesteringssaldo) is in 2016 sterk gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. Als percentage van de omzet bleef het investeringssaldo stabiel op ongeveer 3%. Dit was in lijn met het mkb-gemiddelde voor 2016. Ondernemers gaan ervan uit dat de investeringen van de industrie in de komende twaalf

maanden fors zullen toenemen, met bijna 11%. Dit ligt duidelijk boven het gemiddelde in het mkb (ruim 5%). Ook de behoefte aan externe financieringsbronnen neemt toe, maar minder fors. De industrie zal een behoorlijk deel van de investeringen waarschijnlijk dus uit eigen middelen financieren.

Financiering

Volgens de Financieringsmonitor 2017-1 van Panteia heeft 26% van de industriële bedrijven zich in het afgelopen jaar georiënteerd op het verkrijgen van financiering. Dit is opvallend weinig, ondanks het hoge investeringsniveau in de branche. Volgens Panteia is een verklaring dat veel industriële bedrijven afhankelijk zijn van het moederbedrijf voor het nemen van investeringsbeslissingen. Deze bedrijven oriënteren zich niet uit eigen beweging op financiering. Verder zijn industriële bedrijven vaak meer dan gemiddeld solvabel en zijn er daarom meer middelen voor interne financiering beschikbaar.

Uit de SRA-BiZ-analyse komt naar voren dat de financieringsbehoefte van industriële ondernemers in de komende maanden waarschijnlijk iets sterker zal toenemen (4,1%) dan in het mkb (3,5%).